

Nr 163

Utlåtande i anledning av väckta motioner om redovisning i statsverkspropositionen för visst år jämväl av beräknade utgifter för kommande fyra budgetår m. m.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ragnar Bergh* (I: 247) och den andra inom andra kammaren av herr *Heckscher m. fl.* (II: 358), har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att fr. o. m. statsverkspropositionen för budgetåret 1962/63 måtte dels lämnas en samlad översikt av ungefärligt beräknade totala utgiftsbehov under de fyra närmast därefter följande budgetåren, dels för varje anslag upptas jämväl uppgift om det ungefärliga belopp, som kan beräknas bli erforderligt för ifrågavarande ändamål under de två närmast därefter följande budgetåren.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen II: 358.

Utskottet vill inledningsvis framhålla att yrkandena i de föreliggande motionerna i sak överensstämmer med vissa vid 1959 och 1960 års riksdagar framställda motionsyrkanden, vilka inte föranlett någon riksdagens åtgärd.

I första hand hemställes i motionerna, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att fr. o. m. statsverkspropositionen för nästa budgetår måtte lämnas en samlad översikt av ungefärligt beräknade totala utgiftsbehov under de fyra närmast därefter följande budgetåren. Utskottet vill i anledning av detta yrkande fästa uppmärksamheten vid att i såväl 1960 som 1961 års propositioner angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1960/61 resp. budgetåret 1961/62 en utförlig behandling ägnats frågan om långtidsplanering av statsbudgeten. Härvid har bl. a. lämnats uppgifter angående statsutgifternas beräknade förändringar under tiden t. o. m. budgetåret 1964/65. Utskottet får i detta hänseende hänvisa till prop. 1960: 150 s. 16—24 och prop. 1961: 150 s. 15—19. I den förra av dessa propositioner förklarade sig chefen för finansdepartementet beredd förorda, att det arbete med flerårsbedömningar som bedrivits sedan några år tillbaka ytterligare utvecklas och intensifieras och att resultatet härav så långt det är praktiskt möjligt fortlöpande redovisas för riksdagen.

Utskottet anser med hänsyn till den redovisning av ifrågavarande spörsmål som lämnats i de båda senaste årens kompletteringspropositioner inte

påkallat att riksdagen gör någon särskild framställning till Kungl. Maj:t i ämnet i enlighet med motionsyrkandet, detta så mycket mindre som ett bifall till detsamma skulle innefatta direktiv från riksdagens sida beträffande bl. a. tidsramen för det ifrågavarande planeringsarbetet — något som utskottet saknar tillräckligt underlag för att förorda. Utskottet finner sig fördenskull böra avstyrka de föreliggande motionerna såvitt nu är i fråga.

I andra hand hemställs i motionerna, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att fr. o. m. statsverkspropositionen för nästa budgetår måtte för varje anslag upptas jämväl uppgift om det ungefärliga belopp som kan beräknas bli erforderligt för ifrågavarande ändamål under de två närmast därefter följande budgetåren. Utskottet vill framhålla att detta förslag avser att för varje anslag i statsbudgeten skulle i statsverkspropositionen göras tre anslagsberäkningar, nämligen en exakt för det kommande budgetåret och två ungefärliga för de båda följande budgetåren. Utskottet vill erinra om att utskottet ägnat detta spörsmål en tämligen utförlig behandling i sitt utlåtande 1959: 94, bl. a. på basis av avgivna remissyttranden av statskontoret, riksräkenskapsverket och statens organisationsnämnd. I nämnda utlåtande avstyrkte utskottet motionsyrkande av samma innebörd som det nu förevarande, och samma ställning intogs i utskottets utlåtande 1960: 198 i anledning av då föreliggande motionsyrkande. Riksdagen beslöt vid båda tillfällena i enlighet med utskottets hemställan.

Utskottet vill framhålla att till grund för utskottets tidigare ställningstagande har legat tveksamhet huruvida beräkningar av det avsedda slaget verkligen skulle kunna utföras med någon grad av säkerhet och inte bli rent schablonmässiga. Ävenledes har uttalats farhågor för att anordningen i fråga skulle kunna medföra krav på personalförstärkning från myndigheternas sida och sålunda ökade kostnader. Med hänvisning till vad sålunda förekommit och då några skäl av beskaffenhet att föranleda annat ståndpunktstagande inte anförts finner sig utskottet böra avstyrka de föreliggande motionerna såvitt nu är i fråga.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

1. att motionerna I: 247 och II: 358, i vad de avser beräkning av det totala utgiftsbehovet under visst antal budgetår, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
2. att motionerna I: 247 och II: 358, i vad de ej behandlats under 1., icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 november 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Thun, Fritz Persson, Ragnar Bergh, Nils Theodor Larsson, Bertil Petersson, Bengt Gustavsson och Lundström; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Malmborg, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, Ståhl, Andreasson, Eliasson i Sundborn, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Uddevalla, Bohman och Nelander.

Reservation

av herrar *Boman, Ivar Johansson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Nils Theodor Larsson, Lundström, Staxäng, Svensson* i Stenkyrka, *Ståhl, Eliasson* i Sundborn, *Bohman och Nelander*, vilka ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 1 börjar med »Utskottet anser» och på s. 2 slutar med »i fråga», bort ha följande lydelse:

»Utskottet får i anslutning till chefens för finansdepartementet berörda uttalande understryka, att utskottet anser angeläget att arbetet med flerårsbedömningar av utgiftsbehovet fortsätter och ytterligare utvecklas och att riksdagen sättes i tillfälle att fortlöpande följa detta arbete. Enligt utskottets mening är det önskvärt att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna denna uppfattning, vilket inte skett i samband med behandlingen av kompletteringspropositionerna. Utskottet vill därför i anledning av de föreliggande motionsyrkandena föreslå att så sker i förevarande sammanhang. Härvid vill utskottet beträffande tidsramen för de ifrågavarande prognoserna framhålla att densamma bör avse ett lämpligt antal budgetår, vilket inte med nödvändighet behöver fixeras till de fyra åren närmast efter det budgetår statsverkspropositionen avser.»

dels ock utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 247 och II: 358, i vad de avser beräkning av det totala utgiftsbehovet under visst antal budgetår, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört;»